А. М. Шугаеў

Эстэтычнае выхаванне студэнтаў сродкамі беларускага фальклору

(вопыт работы народнага ансамбля беларускай музыкі і песні «Ярыца»)

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

Установа адукацыі

«Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»

А. М. Шугаеў

ЭСТЭТЫЧНАЕ ВЫХАВАННЕ СТУДЭНТАЎ СРОДКАМІ БЕЛАРУСКАГА ФАЛЬКЛОРУ
(вопыт работы народнага ансамбля беларускай музыкі і песні «Ярыца»)

Вучэбны дапаможнік з нотным дадаткам

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Мінск,
БДПУ
2018

УДК 378.091.2(075.8)
ББК 74.58я73
Э87

Друкуецца па рашэнні рэдакцыйна-выдавецкага савета БДПУ,
рэкамендавана секцыяй педагагічных навук (пратакол № 9 ад 24.04.2018 г.)

Складальнік:
А. М. Шугаеў, дацэнт кафедры музычна-педагагічнай адукацыі БДПУ

Рэцэнзенты:
Н. В. Чэрнікава, кандыдат педагагічных навук, дацэнт,
дацэнт кафедры педагогікі БДПУ;
Н. Г. Мазурына, кандыдат філалагічных навук, дацэнт,
дацэнт кафедры тэорыі і методыкі выкладання мастацтва БДПУ

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Э87 **Эстэтычнае** выхаванне студэнтаў сродкамі беларускага фальклору (вопыт работы народнага ансамбля беларускай музыкі і песні «Ярыца») : вучэбны дапаможнік з нотным дадаткам / склад. А. М. Шугаеў. – Мінск : БДПУ, 2018. – 76 с.

ISBN 978-985-541-530-6.

У вучэбным дапаможніку адлюстраваны метадычны і практычны вопыт работы народнага ансамбля беларускай музыкі і песні «Ярыца», вядучага творчага калектыву Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка. Прадстаўлены нотны матэрыял твораў з рэпертуара ансамбля.

Адрасуецца кіраўнікам творчых калектываў, выкладчыкам і студэнтам, усім тым, хто цікавіцца фальклорнай спадчынай, беларускай народнай музыкай і пытаннямі эстэтычнага выхавання сродкамі фальклору.

УДК 378.091.2(075.8)
ББК 74.58я73

ISBN 978-985-541-530-6

© Шугаеў А. М., складанне, 2018
© Афармленне. БДПУ, 2018

НАРОДНЫ АНСАМБЛЬ БЕЛАРУСКАЙ МУЗЫКІ І ПЕСНІ «ЯРЫЦА»: ГІСТОРЫЯ І СУЧАСНАСЦЬ

Народны ансамбль беларускай музыкі і песні «Ярыца» быў заснаваны ў 1990 годзе на кафедры народных інструментаў БДПУ. Ля вытокаў ансамбля стаялі мастацкія кіраўнікі: Раманцоў Віктар Рыгоравіч і Сінкевіч Ірына Васільеўна, Вадзім і Людміла Матанцавы. З верасня 2012 года мастацкім кіраўніком калектыву стаў лаўрэат рэспубліканскіх і міжнародных конкурсаў, дацэнт Аляксандр Міхайлавіч Шугаеў, а Ларыса Мікалаеўна Красна працуе з ансамблем ў якасці хормайстра. У склад калектыву ўваходзяць энергічныя, актыўныя і ініцыятыўныя маладыя людзі, адданыя душой народнай музыцы, улюбёныя ў традыцыйную культуру. Многія творы з рэпертуару ансамбля апублікаваныя заслужаным дзеячам мастацтваў Рэспублікі Беларусь Мікалаем Васільевічам Сіратой у рэпертуарных зборніках і карыстаюцца папулярнасцю ў аматараў народнай музыкі.

Выступленне ансамбля на Рэспубліканскім конкурсе "АРТ-вакацыі"

РЕПОЗИТОРИЙ

З моманту свайго заснавання ансамбль вядзе актыўнае творчае жыццё, неад'емнай часткай якога з'яўляюцца гастрольныя паездкі па Беларусі і за яе межамі. Народны ансамбль «Ярыца» прымае актыўны ўдзел у фестывалях і конкурсах рознага ўзроўню, з'яўляецца дыпламантам Рэспубліканскага конкурсу творчасці студэнтаў вышэйшых навучальных устаноў Рэспублікі Беларусь «АРТ-вакацыі» (дыплом I ступені), Міжнароднага фестывалю народнай творчасці замежных студэнтаў у г. Брусы (Польшча), VI Міжнароднага фальклорнага фестывалю ў г. Рыміні (Італія, дыплом «Лепшы народны калектыў»). Пад кіраўніцтвам А. М. Шугаева народны ансамбль беларускай песні і музыкі «Ярыца» пастаянна прымае актыўны ўдзел у культурна-масавых мерапрыемствах, якія праходзяць на пляцоўках БДПУ, іншых устаноў адукацыі Рэспублікі Беларусь, Латвіі, Літвы, Польшчы, Расіі. У 2015 годзе калектыў стаў лаўрэатам фестывалю «Залатыя ансамблі Сербіі» у г. Новы Сад.

VI Міжнародны фальклорны фестываль ў г. Рыміні (Італія, 2014)

Удзел у фестывалі "Залатыя ансамблі Сербіі" у г. Новы Сад (2015 г.)

Рэпертуар калектыву багаты і разнастайны. Яго аснову складаюць народныя песні розных рэгіёнаў Беларусі: каляндарна-абрадавыя («Ігралі-свяцілі», «Весела-ясна», «А ў кусце, кусце» і інш.), сямейна-абрадавыя («А ў полі тры крынічанькі», «А ў полі дуб зялёны», «Цячэ вада на быстрыню» і інш.), пазаабрадавыя («Зайчыкі», «А ў полі вярба», «А ў гародзе ярыца», «Ой, калі ж той вечар» і інш.), інструментальныя п'есы ў апрацоўцы М. Сіраты і іншыя творы. Артысты ансамбля знаёмяць прыхільнікаў з лепшымі ўзорамі і малавядомымі творамі беларускай музычнай спадчыны. Багаты рэпертуар, самабытнасць і прыгажосць касцюмаў, высокае выканальніцкае майстэрства прыносяць ансамблю заслужаны поспех на самых разнастайных пляцоўках.

Рэпазітарый БДПУ

Пад час рэпетыцый студэнты спасцігаюць асновы вакальнага, інструментальна-выканальніцкага і акцёрскага майстэрства, знаёмяцца з традыцыйнай культурай беларусаў праз народную музыку, далучаюцца да лепшых узораў традыцыйнай і сучаснай айчыннай культуры. Упарта і натхнёна працуюць над пастаноўкай голасу, над пашырэннем і ўмацаваннем дыяпазону, над акцэнтыроўкай і штрыхамі, над лагічным асэнсаваннем тэкстаў, што садзейнічае павышэнню якасці выканання музычных твораў. Акрамя шырока вядомых сучаснаму гледачу музычных інструментаў (баян, гармонік, скрыпка, цымбалы, кантрабас, бубен, барабан), студэнты іграюць і на традыцыйных беларускіх інструментах – каробачцы, жалейцы, разнастайных трашчотках, свісцёлках і іншых. Кіраўнік ансамбля падбірае музычныя творы, улічваючы ўзроставыя асаблівасці, музычныя прыхільнасці, тэмперамент і густ выканаўцаў, у працы над песнямі дабіваецца чысціні гуку, добрай дыкцыі і эмацыянальнага выканання.

Народны ансамбль «Ярыца» выхаваў за сваю гісторыю не адно пакаленне артыстаў-выканаўцаў народнай музыкі. Ансамбль для студэнтаў становіцца творчай сям'ёй, своеасаблівай краінай, дзе дзейнічаюць свае законы і традыцыі, з якімі яны знаёмяцца з першых крокаў у калектыве. «Ярыца» славіцца сваімі талентамі, і кожны ўдзельнік уносіць часціцу цяпла свайго сэрца ў агульную справу.

Дні беларускай культуры ў Латвіі (2015 г.)

РЭПАЗІТОРЫЙ БДПУ